

Bisfenol A (BPA) je kemijski spoj za kojega se smatra da ima štetne učinke na tijelo kao **endokrini disruptor**.

Potkraj 2016. europska zajednica je BPA klasificirala kao tvar kandidata za uključivanje u Dodatku XIV Uredbe REACH zbog svojih reprotoksičnih svojstava (CMR tvar). U 2017. Europska kemijska agencija (ECHA) podržala je francuski prijedlog razmatranja BPA kao SVHC (Substance of Very High Concern) zbog svog djelovanja kao "endokrini disruptor ljudskog zdravlja"

Populacije s najvećom izloženošću su iste kao i za druge endokrine disruptore:

- djeca ispod 3 godine,
- trudnice,
- kronični bolesnici (hemodijaliza).

Neki od razloga zašto se upotreba bisfenola A smatra štetnom su:

- **Hormonska neravnoteža:** BPA može oponašati djelovanje hormona u tijelu,
- **Štetan utjecaj na plodnost:** BPA može imati štetan utjecaj na plodnost kod muškaraca i žena,
- **Povećani rizik od karcinoma:** neki istraživači sugeriraju da BPA može povećati rizik od raznih vrsta karcinoma, uključujući rak dojke, prostate i debelog crijeva,
- **Razvoj fetusa i male djece,**
- Razni drugi učinci: pretilost, dijabetes, srčane bolesti i probleme s mozgom i živčanim sustavom.

U Europskoj uniji i Kanadi, BPA se regulira i ograničava se njegovo korištenje. Primjer je zabranjeno korištenje BPA-a u bočicama za hranjenje djece. U drugim zemljama, kao što su Sjedinjene Američke Države, BPA nije zabranjen, ali postoje preporuke i smjernice koje ograničavaju njegovo korištenje u određenim proizvodima.

Iako nije u potpunosti zabranjen u svim zemljama, postoji zabrinutost za zdravlje zbog mogućih štetnih učinaka BPA-a, osobito u razvoju fetusa i male djece. Stoga, neke vlade i organizacije preporučuju smanjenje izloženosti BPA-u, osobito za trudnice, dojilje i djecu.

Neki od znanstvenih članaka o štetnim učincima bisfenola A na zdravlje ljudi, koje ukazuju na potencijalno štetne učinke bisfenola A i podržavaju napore za njegovo ograničavanje i eliminaciju iz upotrebe:

1. Vandenberg LN, et al. Urinary, Circulating, and Tissue Biomonitoring Studies Indicate Widespread Exposure to Bisphenol A. *Environmental Health Perspectives*. 2010;118(8):1055-1070.
2. Rochester JR. Bisphenol A and human health: A review of the literature. *Reproductive Toxicology*. 2013;42:132-155.
3. Rubin BS. Bisphenol A: An endocrine disruptor with widespread exposure and multiple effects. *Journal of Steroid Biochemistry and Molecular Biology*. 2011;127(1-2):27-34.
4. Saal FS, et al. Chapel Hill bisphenol A expert panel consensus statement: integration of mechanisms, effects in animals and potential to impact human health at current levels of exposure. *Reproductive Toxicology*. 2007;24(2):131-138.
5. Welshons WV, et al. Large effects from small exposures. III. Endocrine mechanisms mediating effects of bisphenol A at low levels of human exposure. *Endocrinology*. 2006;147(6 Suppl):S56-S69.

